

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Історія зарубіжної літератури (XIX ст.)

обов'язкова

Освітньо-професійна програма Українська мова та література

Спеціальність 014.01 Середня освіта (українська мова та література)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

філологічний факультет

Мова навчання українська

Розробники: кандидат філологічних наук, асистент, асистент кафедри зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології **Юлія Вікторівна Ісапчук**

Профайл викладача	http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=286
Контактний тел.	38072584887
E-mail:	y.isapchuk@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=162
Консультації	Очні консультації: вівторок (13:00-14:20) Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

„Історія зарубіжної літератури XIX ст.” викладається студентам після вивчення ними „Античної літератури”, „Історії зарубіжної літератури Середніх віків і Відродження”, „Історії зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.”, тому надзвичайно важливим є, з одного боку, зберегти зв'язок з вже вивченим матеріалом, а з іншого – орієнтувати на вивчення зарубіжної літератури XX століття. Дисципліна охоплює період з кінця 80-х рр. XVIII ст. до початку 60-х рр. XIX ст. Окреслений період – епоха стрімких історичних подій і змін, які справили значний вплив на загальний хід історії, долю народів, образ культури і мистецтва. Курс “Історія зарубіжної літератури XIX ст.” передбачає знайомство із специфікою літературного процесу у період революційних потрясінь, із змінами концепції світу і людини.

2. Мета навчальної дисципліни:

Метою даного курсу є ознайомлення студентів зі специфікою розвитку західноєвропейської й американської літератури в XIX столітті й формування уявлення про романтичну й реалістичну естетику на матеріалі конкретних художніх творів. *Теоретичним завданням* навчального курсу є розширення уявлень про певний етап в історії розвитку національних літератур у контексті естетичних програм романтизму й реалізму.

3. Завдання:

Дисципліна передбачає прочитання студентами значної кількості художніх творів та засвоєння основних теоретичних відомостей. Для успішного оволодіння курсом вимагається знання не лише історико-літературного матеріалу, але й основних тенденцій в розвитку філософсько-естетичної думки в європейських країнах.

Компетенції, якими має оволодіти студент у процесі вивчення дисципліни: розуміти зміст аналізованих творів художньої літератури й екстраполювати засвоєний теоретичний базис до їх аналізу, орієнтуватися в корпусі основної та додаткової літератури до окремих тем даної дисципліни

4. Пререквізити. Теорія літератури, історія літератури, філософія, історія, культурологія, психологія.

5. Результати навчання:

знати програмні художні тексти й рекомендовану критичну літературу; основні літературні та художні напрями даної доби; сутність зв'язків між літературною спадщиною попередніх епох та літературою XIX ст., їх відтворення в художніх текстах; особливості рецепції окремих творів в українському контексті (переклади, дослідження);

вміти застосовувати свої знання з теорії літератури при аналізі художніх творів; застосовувати різні методологічні підходи при аналізі художніх творів; виділяти й досліджувати всі складники змісту та форми; визначати компоненти сюжету та композиції; аналізувати художній текст; виявляти складні взаємозв'язки між розвитком філософської та культурологічної думки і літературної практики даної епохи; концептуально мислити.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	2	3	90	30	30			30		екзамен
Заочна	2	2	3	90	8	8			74		екзамен

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Літературний процес XIX ст. Література Німеччини, Англії XIX ст.											
Тема 1. XIX ст. як культурна епоха. Історико-літературний процес XIX ст.: періодизація, ключові проблеми.	15	5	5			5	15	1	1			12
Тема 2. Література Німеччини XIX ст.: творчість найвидатніших представників німецької літератури XIX ст.	15	5	5			5	15	1	2			12
Тема 3. Література Англії XIX ст.: творчість найвидатніших представників англійської літератури XIX ст.	15	5	5			5	15	2	1			13
Разом за ЗМ1	45	15	15			15	45	4	4			37
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Французька, американська, польська літератури XIX ст.											
Тема 1. Література Франції XIX ст.: творчість найвидатніших представників французької літератури XIX ст.	15	5	5			5	15	1	1			12
Тема 2. Література США XIX ст.: творчість найвидатніших представників літератури США XIX ст.	15	5	5			5	15	1	2			12
Тема 3. Література	15	5	5			5	15	2	1			13

Польщі XIX ст.: творчість найвидатніших представників польської літератури XIX ст.												
Разом за ЗМ 2	45	15	15			15	45	4	4			37
Усього годин	90	30	30			30	90	8	8			74

3.2.1. Теми практичних занять

№	Назва теми
1	XIX ст. як культурна епоха. Історико-літературний процес XIX ст.: періодизація, ключові проблеми.
2	Німецький романтизм як світоглядна парадигма.
3	Німецька література 1830-60-х рр.
4	Романтизм у англійській літературі.
5	Зміни в англійському суспільстві й суспільній свідомості – розквіт вікторіанської літератури.
6	Література Франції XIX ст. Французький романтизм
7	Розвиток французької реалістичної літератури. Типологія французького соціально-психологічного роману XIX ст.
8	Романтизм у США. Ранній американський романтизм
9	Творчість найвидатніших представників зрілого американського романтизму
10	Література Польщі XIX ст.

3.2.2. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Підготовка рефератів до теми.
2	Ведення читацьких щоденників (фіксація проаналізованих текстів).
3	Усний переказ прочитаних текстів.
4	Декламація поезії.

3.2.3. Самостійна робота

№	Назва теми
1	XIX ст. як культурна епоха. - Хронологічні границі епохи. - Тенденції соціального і наукового розвитку. - Промислова, науково-технічна і соціальні революції. - Основні суспільно-політичні рухи і напрями. Філософські і художні течії.
2	Ознайомитися з творчістю найвидатніших представників німецької літератури XIX ст. - Ф.Гельдерлін Лірика. - Г. фон. Клейст „Розбитий глечик”. „Міхаель Кольхаас”. - Е.Т.А. Гофман „Золотий глечик”. „Крихітка Цахес...”, „Життєві погляди Кота Мурра”.

	<p>- Г. Гейне „Книга пісень”.</p> <p>Опрацювання критичної літератури.</p> <p>Підготовка рефератів на одну з тем: „Фантастика у творчості Е.Т.А. Гофмана”; „Тема природи в німецькій романтичній ліриці”; „Тема трагічного в драматургії Г. фон Клейста”.</p> <p>Ведення читацького щоденника.</p>
3	<p>Ознайомитися з творчістю найвидатніших представників англійської літератури ХІХ ст.</p> <ul style="list-style-type: none"> - У.Вордсворт, С. Колрідж Лірика. - Д.Г.Байрон Лірика. „Паломництво Чайльд-Гарольда”. - П.Б.Шеллі „Звільнений Прометей”. - В.Скотт „Айвенго”. - Ч.Діккенс „Домбі і син”. - У.Теккерей „Ярмарок суєти”. <p>Опрацювання критичної літератури.</p> <p>Підготовка доповідей на одну з тем: „Художня своєрідність роману Д. Байрона „Дон-Жуан””; „Вікторіанський роман. Роль Д. Остен у процесі його формування”; „Урбаністичні мотиви у творчості Ч. Діккенса”.</p> <p>Ведення читацького щоденника.</p>
4	<p>Ознайомитися з творчістю найвидатніших представників французької літератури ХІХ ст.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Р. де Шатобріан „Рене”. - В.Гюго Лірика. „Передмова до драми „Кромвель”. „Собор Паризької богоматері”. - А. де Мюссе Лірика. „Сповідь сина століття”. - Ж.Санд „Консуело”. - Стендаль „Ваніна Ваніні”. „Червоне і чорне”. - О. де Бальзак „Гобсек”. „Шагренева шкіра”. „Батько Горіо”. - П. Меріме Новели („Маттео Фальконе”, „Кармен”). <p>Опрацювання критичної літератури.</p> <p>Підготовка рефератів на одну з тем: „Герой епохи у творчості А. де Мюссе”; „Функції символів в новелах П. Меріме”; „Опозиція столиці і провінції у романі О. де Бальзака „Втрачені ілюзії””.</p> <p>Ведення читацького щоденника.</p>
5	<p>Ознайомитися з творчістю найвидатніших представників літератури США ХІХ ст.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ф.Купер „Останній з могікан”. - Е.А.По Лірика („Ворон”). Новели („Золотий жук”, „Убивство на вулиці Морґ”, „Провалля і маєтник”, „Чорний кіт”). - Г.Мелвілл „Мобі Дік”. - Н.Готорн „Червона літера”. - У.Уйтмен Лірика. <p>Опрацювання критичної літератури.</p> <p>Підготовка доповідей на одну з тем: „Парадигма гріха у романі Готорна „Червона літера””; „Традиції Е.А. По в сучасній американській літературі”; „Філософська символіка роману Г. Мелвілла „Мобі Дік””.</p> <p>Ведення читацького щоденника.</p>
6	<p>Ознайомитися з творчістю найвидатніших представників польської літератури ХІХ ст. («три барди»).</p> <ul style="list-style-type: none"> - А.Міцкевич Лірика. „Пан Тадеуш”. - Ю.Словацький Лірика. - З. Красинський. Лірика.

	Опрацювання критичної літератури. Підготовка рефератів на одну з тем: „ Фольклор у ліричному циклі А. Міцкевича „Балади й романси””; „Своєрідність лірики Ю. Словацького”. Ведення читацького щоденника.
--	--

4. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є екзамен.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- проекти (індивідуальні та командні, дослідницько-творчі проекти);
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Екзамен	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2				
<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	40	100
10	10	10	10	10	10		

T1, T2 ... T 3 – теми змістових модулів.

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

1. Баброва М.Н. Романтизм в американській літературі XIX століття. – М., 1972.
2. Белобратов А.В., Березина А.Г., Полубояринова Л.Н. Історія західноєвропейської літератури XIX століття. Німеччина. Австрія. Швейцарія. М., 2003.
1. Берковский Н.Я. Романтизм в Німеччині / Н.Я.Берковский. – СПб.: Азбука-классика, 2001.
2. Ботникова А.Б. Німецький романтизм: діалог художественних форм. Воронеж, 2004.
3. Ванслов В.В. Естетика романтизму. – М., 1966.
4. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник. – К., 2001.
3. Гиленсон Б.А. Історія американської літератури. Учеб. Посібник. М.: УРАО, 1999.
4. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX століття: навч. посібник. [для студ. вищ. навч. закл.] [2-ге вид.]. – К.: Центр учбової літератури, 2007 – 400 с.
5. Елистратова А. Наслідок англійського романтизму і сучасність. – М., 1960.
6. Затонський Д.В. Європейський реалізм XIX століття: Лінії і лики. – Київ, 1984.
7. Івашева В.В. Англійський реалістичний роман XIX століття в його сучасному звучанні. — М., 1974.
8. Історія західноєвропейської літератури. XIX століття: Англія: Учебне посібник / Л.В.Сидорченко, І.І.Бурова, А.А.Аствацатуров і др.; під ред. Л.В.Сидорченко, І.І.Бурової – СПб: Філологічний факультет СПбГУ; М.: Изд. центр „Академія”, 2004.
9. Карельський А.В. Метаморфози Орфея : Бесіди по історії західних літератур. Вип. 3.: Німецький Орфей / Сост. А.Б. Ботникова, О.Б. Вайнштейна. – М. : Рос. Гос. ун-т, 2007. – 608 с.
10. Карельський А.В. Метаморфози Орфея. Вип. 1: Французька література XIX століття. — М., 1998.
11. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Золоті литаври, 2001.
5. Літературні маніфести західноєвропейських романтиків. – М., 1980.
12. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. – К.: ВЦ „Академія”, 1997.
13. Луков В.А. Історія літератури. Зарубежна література від історії до наших днів. — М., 2003.
14. Мислителі німецького Романтизму / Упоряд. Л. Рудницький та О. Фешовець. – Івано-Франківськ: Вид-во „Лілея-НВ”, 2003.
15. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література XIX століття. Доба романтизму: Підручник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001.
16. Пригодій С.М., Горенко О.П. Американський романтизм. Полікритика : навч. посібник. – К. : Либідь, 2006. – 440 с.
17. Проскурнин Б.М. Історії зарубіжної літератури XIX століття: західноєвропейська реалістична проза: учеб. посібник / Б.М. Проскурнин. – М. : ФЛІНТА-НАУКА, 1998.
6. Реизов Б.Г. Французький історичний роман в епоху романтизму. – Л., 1958.
18. Соколова Т.В. Історія західноєвропейської літератури XIX століття : учеб. / Т.В. Соколова. – М. : Академія, 2003.
19. Солов'єва Н.А. Історія зарубіжної літератури XIX століття: учеб. / Н.А. Солов'єва. – М. : Академія, 1999.
20. Толмачев В.М. Романтизм: культура, лиця, стиль // «На границях» Зарубежна література від середньовіччя до сучасності. М., 2002.

21. Храповицкая Г. Н., Коровин А. В. История зарубежной литературы. Западноевропейский и американский романтизм – М.: Академия, 2007
22. Храповицкая Г.Н. История зарубежной литературы: Западноевропейский и американский романтизм. Учебник / Г.Н.Храповицкая, А.В.Коровин. – М.: Флинта: Наука, 2002.
23. Храповицкая Г.Н. Романтизм в зарубежной литературе (Германия, Англия, Франция, США). Практикум. – М.: Академия, 2003.
24. Храповицкая Г.Н., Солодуб Ю.П. История зарубежной литературы: Западноевропейский и американский реализм (1830-1860-е гг.): Учеб. пособие / Г. Н. Храповицкая. – М. : Академия, 2005.
25. Храповицкая, Г.Н. Реализм в зарубежной литературе. Практикум : учеб. Пособие / Г.Н. Храповицкая. – М. : Академия, 2006.
26. Чавчанидзе Д.Л. Феномен искусства в немецкой романтической прозе: средневековая модель и ее разрушение. — М., 1997.
27. Черноиваненко Е.М. Литературный процесс в историко-культурном контексте: Развитие и смена типов литературы и художественно-литературного сознания в русской словесности Х-ХХ веков. – Одесса: Маяк, 1997.
28. Шалагінов Б.Б. Класики і романтики : штудії з історії німецької літератури XVII-XVIII століть. – К. : Вид. дім. „Києво-Могилянська академія”, 2013. – 440 с.

5.2. Допоміжна

1. Аллен Г. Эдгар По. – М, 1984.
2. Андреев Л.Г. История французской литературы: учеб. / Л.Г. Андреев. – М.: Высш. школа, 1987.
3. Андрие Р. Стендаль, или Бал-маскарад. – М.: Прогресс, 1985. – 288 с.
4. Аникст А.А. Байрон-драматург // Байрон. Пьесы. – М., 1959.
5. Брандес Г. Главные течения литературы девятнадцатого столетия. – Т. 3. – Английская литература. М., 1893.
6. Вахрушев В.С. Творчество Теккерея / В.С. Вахрушев. – Саратов, 1984.
7. Виппер Ю.Б. Проспер Мериме – романист и новеллист // Виппер Ю.Б. Творческие судьбы и история. – М.: Худ. лит., 1990. – С. 262 – 284.
8. Гербстман А.И. Оноре Бальзак. Биография писателя: пособие для учащихся. – Л.: Просвещение, 1972. – 120 с.
9. Гинзбург Л. О психологической прозе / Л. Гинзбург. – Л., 1971.
10. Гюнцель К. Э. Т. А. Гофман. Жизнь и творчество. Письма, высказывания, документы. – М., 1987.
11. Данилин Ю.И. Беранже и его песни. Критико-биографический очерк. – М., 1973. – 351 с.
12. Дьяконова Н. Я. Лирическая поэзия Байрона. – М., 1975.
13. Дьяконова Н. Я., Чамеев А. А. Шелли. – СПб., 1994.
14. Дьяконова Н.Я. Английский романтизм. – М., 1978.
15. Дьяконова Н.Я. Китс и его современники. – М, 1973.
16. Елизарова М.Е. История зарубежной литературы XIX века / М.Е. Елизарова. – М., 1972.
17. Елистратова А. А. Байрон. – М., 1956.
18. Елистратова А.А. Наследие английского романтизма и современность. – М., 1960.
19. Жирмунский В.М., Сигал Н.А. У истоков европейского романтизма // Уолпол. Казот. Бекфорд. Фантастические повести. Издание подготовили В.М.Жирмунский и Н.А.Сигал. – Л.: Наука, 1967.
20. Жирмунский В. М. Байрон и Пушкин. – Л., 1978.
21. Журавлева Е. Романтизм в зарубежной литературе // Литература. – № 7 – 2000 – С. 2-4.
22. Зарубежная литература XIX века: практикум. – М: Флинта : Наука, 2002.
23. Зарубежные писатели: Биобиблиографический сл.: В 2 ч. / Под ред. Н.П. Михальской. – М., 1997 (2003).
24. Засурский, Я.Н. История зарубежной литературы XIX века: учеб. пособие / Я.Н. Засурский. – М.: Просвещение, 1982.

25. Зверев А. Звезды падучей пламень. Жизнь и поэзия Байрона. – М., 1988.
26. Зверев А. М. Предисловие // Блейк У. Стихи. – М., 1982.
27. Зенкин С. Н. Работы по французской литературе. Екатеринбург, – 1999.
28. Зенкин С. Н. Французский романтизм и идея культуры. – М., 2002.
29. Иванов В. Байронизм как событие в жизни русского духа // Иванов В. Родное и вселенское. – М., 1994.
30. Ивашёва В. «Век нынешний и век минувший...». Английский роман XIX века в современном звучании. – М., 1990. – 479 с.
31. Иващенко А.Ф. Гюстав Флобер. Из истории реализма во Франции. – М.: Академия наук СССР, 1955. – 490 с.
32. История американской литературы: учеб. пособие. Ч. 1. / Под ред. Н.И.Самохвалова. – М.: Просвещение, 1971.
33. История зарубежной литературы XIX века: учеб. пособие. В 2 ч. Ч. 2. / Под ред. Н. П. Михальской. – М.: Просвещение, 1991.
34. Калініченко М. Часопросторові виміри роману “Мобі Дік” Г. Мелвілла і масової сенсаційної літератури доби американського ренесансу / Михайло Калініченко. Іноземна філологія. Український науковий збірник. Вип. 126. Частина 1, 2014. С. 132–138.
35. Канова Г. О. Феноменологія романтичного еросу (на матеріалі творчості лейкістів та харківської школи романтиків): автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.05; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. К., 2008. 19 с.
36. Карельский А. В. Метаморфозы Орфея. Беседы по истории западных литератур. Вып. 1. – М., 1998.
37. Катарский И.М. Диккенс и его время / И.М. Катарский. – М., 1966.
38. Кривцун О. Концепция искусства романтизма // Кривцун О. Эстетика: Учебник. – М.: Аспект Пресс, 2000. – 434 с.
39. Купреянова Е.Н. Принципы «монументального» и психологического реализма в творчестве Гоголя, Бальзака и Лермонтова // Купреянова Е.Н., Макогоненко Г.П. Национальное своеобразие русской литературы. – Л.: Наука, 1976. – С. 273-320.
40. Купреянова Е.Н. Структура и эволюция типического характера в системе русского и французского реализма. «Мадам Бовари» Флобера и «Анна Каренина» Толстого // Купреянова Е.Н., Макогоненко Г.П. Национальное своеобразие русской литературы. – Л.: Наука, 1976. – С. 344-363.
41. Купреянова Е.Н. Трагедия «своеволия» в интерпретации Достоевского и Бальзака // Купреянова Е.Н., Макогоненко Г.П. Национальное своеобразие русской литературы. – Л.: Наука, 1976. – С. 376-410.
42. Кучборская Е.П. Творчество Бальзака. – М., 1970. – 255 с.
43. Лану А. Формирование литературного канона русского романтизма. // Новое литературное обозрение – №5 – 2001. – С. 35-67.
44. Луков В. А. Проспер Мериме / В.А. Луков. – М., 1984.
45. Малкина В. Я. Поэтика исторического романа: Проблема инварианта и типология жанра. – Тверь: Твер. гос ун-т, 2002.
46. Мешкова И.В. Творчество Виктора Гюго. – Саратов, 1971.
47. Михальская Н.П. Аникин Г.В. История английской литературы / Н.П.Михальская, Г.В.Аникин. – М., 1998.
48. Михальская, Н.П. Чарльз Диккенс / Н.П. Михальская. – М., 1987.
49. Моруа А. Жорж Санд. – М., 1967.
50. Моруа А. Олимпио, или Жизнь Виктора Гюго. – М., 1971.
51. Моруа А. Прометей, или Жизнь Бальзака. – М.: Лексика. – 1993. – 494 с.
52. Муравьева Н.И. Гюго. – М., 1961.
53. Неустроев В.П. История немецкой литературы. В 5 т. – М., 1968.
54. Никольская Л. И. Шелли в России. – Смоленск, 1972.
55. Нольман М.Л. Шарль Бодлер / М.Л. Нольман. – М., 1979.
56. Обломиевский Д.Д. Основные этапы творческого пути Бальзака. – М., 1967.

57. Ошеров С. Примечания к роману Флобера «Госпожа Бовари» // Флобер Г. Собрание сочинений в 4-х тт. Т.1. – М.: Правда, 1971. – С. 526–542.
58. Пирсон Х. Вальтер Скотт. М., – 1978, ЖЗЛ.
59. Писатели Франции / Составитель Е.Г. Эткинд. – М.: Просвещение, 1964. – 700 с.
60. Пузииков А. Гюстав Флобер // Флобер Г. Собрание сочинений в 4-х тт. Т.1. – М.: Правда, 1971. – С. 3 – 48.
61. Реизов Б. Г. Французский роман XIX века. – М., 1977.
62. Реизов Б.Г. Стендаль: философия, история, политика, эстетика / Б.Г.Реизов. – Л., 1974.
63. Реизов Б.Г. Французский роман XIX века. – М., 1969. – 312 с.
64. Самарин Р.М. Зарубежная литература: учеб. пособие / Р.М. Самарин. – М.: Высш. школа, 1978.
65. Сартр Ж.-П. Бодлер / Ж.-П. Сартр. – М.: Едиториал УРСС, 2004.
66. Сильман Т.И. Диккенс. Очерки творчества. – Л.: Худ. лит., 1970. – 376 с.
67. Сказкин С. Предисловие // Виньи А. Сен-Мар. Заговор во времена Людовика XIII. – М., 1964.
68. Сорокіна Є.А. Стендаль «Червоне і чорне»: матеріали до варіативного вивчення. Реалістичний роман у біографічних та літературних вимірах / Сорокіна Є.А. Всесвіт.літ. в серед. навч.закл.України. 2000. № 9. С.36-45.
69. Трескунов М.С. Виктор Гюго. Очерк творчества. – М., 1961
70. Уилсон Э. Мир Чарльза Диккенса. – М.: Прогресс, 1975. – 320 с.
71. Фёдоров Ф.П. Романтический художественный мир: пространство и время. Рига, 1988.
72. Фрестье Ж. Проспер Мериме. – М., 1987. – 312 с.
73. Фрид Я.В. Стендаль. Очерк жизни и творчества. М., 1967. – 416 с.
74. Чуковский К. Мой Уитмен. Его жизнь и творчество. – М., 1969. – 304 с.
75. Энциклопедия литературных произведений / Под ред. С.В.Стахорского. – М.: Вагрице, 1998. – 656 с.
76. Энциклопедия мировой литературы / Под ред. С.В.Стахорского. – СПб.: Невская книга, 2000. – 656 с.

6. Інформаційні ресурси

1. <http://e-learning.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1567>
2. AeLib: Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади // <http://www.ae-lib.org.ua/>
3. Аникст А. Байрон-драматург [електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.philology.ru/literature3/anikst-59.htm>
4. Бекчева И. Ю. К Характеристике раннего романтизма в Германии // Вестник АмГУ // http://www.amursu.ru/vestnik/7/5_7_99.html
5. Бент М. Немецкая романтическая новелла: Генезис, эволюция, типология [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://danshorin.com/liter/bent1.html>
6. Ботникова А.Б. Немецкий романтизм: диалог художественных форм [электронный ресурс]. – Режим доступа: http://window.edu.ru/window/library?p_rid=46991
7. Быков А.В. Зарубежная литература XIX века. Реализм. Курс лекций [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.egpu.ru/main/rus/struct/katheder/russarublit/Resources.aspx>.
8. Быков А.В. Зарубежная литература XIX века. Романтизм. Хрестоматия [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.egpu.ru/main/rus/struct/katheder/russarublit/Resources.aspx>.
9. Быков А.В. Курс лекций. Зарубежная литература первой половины XIX века: Романтизм [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.egpu.ru/main/rus/struct/katheder/russarublit/Resources.aspx>.
10. Виктор Гюго. История жизни [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.peoples.ru/art/literature/poetry/oldage/hugo/history1.html>.

11. Володарская Л. Перси Биши Шелли [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.philology.ru/literature3/volodarskaya-98.htm>
12. Гинзбург Л.Я. О психологической прозе. // <http://19v-euro-lit.niv.ru/19v-euro-lit/ginzburg-o-psihologicheskoy-proze/index.htm>
13. Голованова Ирина Сергеевна. История мировой литературы. Лекции. // <http://17v-euro-lit.niv.ru/17v-euro-lit/golovanova/index.htm>
14. Грешных В.И. Художественная проза немецких романтиков: формы выражения духа [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://etagofman.narod.ru/glavnaya.html>
15. Евнина Е.М. Виктор Гюго [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.philology.ru/literature3/evnina-73.htm>
16. Жизненный и творческий путь Бальзака [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.knowed.ru/index.php?name=pages&op=view&id=472>
17. Жизненный и творческий путь Стендаля [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.knowed.ru/index.php?name=pages&op=view&id=468>
18. Зарубежная литература. Практикум. Под общей редакцией проф. Вл. А. Лукова // <http://17v-euro-lit.niv.ru/17v-euro-lit/lukov-praktikum/index.htm>
19. Зверев А.М. Вдохновенная математика Эдгара По [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.philology.ru/literature3/zverev-03.htm>
20. Зверев. Уолт Уитмен [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://feb-web.ru/feb/ivl/vl7/vl7-5402.htm>
21. История зарубежной литературы XIX века // <http://www.simpatika-cats.ru/>
22. История зарубежной литературы XIX века / Под ред. Н.А.Соловьевой (1991) [электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.ae-lib.org.ua/texts/history_of_literature_XIX_ru.htm
23. Корней Чуковский. Мой Уитмен [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://lib.ololo.cc/b/132272/read>
24. Литература Западной Европы 19 века // <http://19v-euro-lit.niv.ru/>
25. Манн Ю., Стукалова О., Олесина Е. Мировая художественная культура. XIX век // <http://www.piter.com/chapt.phtml?id=978591180267>
26. Набоков В. Гюстав Флобер: «Госпожа Бовари» [электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.philol.msu.ru/~forlit/Pages/Biblioteka_Nabokov_Flaubert.htm
27. Новеллистика Мериме [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.knowed.ru/index.php?name=pages&op=view&id=479>
28. Основные этапы жизненного и творческого пути Диккенса [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.knowed.ru/index.php?name=pages&op=view&id=502>
29. Поэты «Парнаса» [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.knowed.ru/index.php?name=pages&op=view&id=487>
30. Реизов Б.Г. История и вымысел в романах Вальтера Скотта [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.philology.ru/literature3/reizov-71.htm>
31. Романчук Л. Любовная лирика Байрона [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://roman-chuk.narod.ru/1/Byron.htm>
32. Сайт, посвященный жизни и творчеству Байрона [электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.library.ru/2/lit/sections.php?a_uid=51
33. Сайт, посвященный жизни и творчеству Бальзака [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.pergam-club.ru/book/export/html/1164>
34. Сайт, посвященный жизни и творчеству Гофмана [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://etagofman.narod.ru/glavnaya.html>
35. Сайт, посвященный жизни и творчеству Диккенса [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.dickens.ru/module-sa-aname-141/>
36. Сайт, посвященный жизни и творчеству Эдгара По [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.edgarpoe.ru/tvorchestvo-edgara-po/>
37. Староверова Е. В.: Американская литература // <http://lit-prosv.niv.ru/lit-prosv/staroverova-amerikanskaya-literatura/index.htm>

38. Толмачёв М.В. Свидетель века Виктор Гюго [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.philology.ru/literature3/tolmachov-88.htm>
39. Французская литература от истоков до начала новейшего периода: электронная энциклопедия // <http://www.litdefrance.ru/about>
40. Цвейг С. Тайна Байрона [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.georgebyron.ru/lb-ar-aaa-1045/>
41. Электронная библиотека RoyalLib.ru // <http://royallib.ru/>
42. Электронная библиотека Максима Мошкова [электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://lib.ru/>